

GARIS PANDUAN

Standard Kualiti Mata Wang Malaysia

BANK NEGARA MALAYSIA
CENTRAL BANK OF MALAYSIA

Pendahuluan	1
Objektif	2
Definisi	3
Standard Kualiti Wang Kertas	4
Standard Kualiti Duit Syiling	5
Kriteria Menentukan Kesesuaian Wang Kertas Untuk Edaran Semula	6 & 7
Kriteria Menentukan Kesesuaian Duit Syiling Untuk Edaran Semula	8 & 9
Illustrasi Wang Kertas Tidak Sesuai Untuk Edaran Semula	
LAMPIRAN I : Kotor / Lusuh	12 - 15
LAMPIRAN II : Lembik	16
LAMPIRAN III : Renyuk / Pengecutan	17
LAMPIRAN IV : Conteng	18
LAMPIRAN V : Luntur Warna	19
LAMPIRAN VI : Koyak	20
LAMPIRAN VII : Berlubang	21
LAMPIRAN VIII : Ubah Suai	22
LAMPIRAN IX : Lipatan Bucu	23
LAMPIRAN X : Terbakar / Dimakan Anai-anai	24
LAMPIRAN XI : Cantuman Wang Kertas	25
LAMPIRAN XII : Hilang Ciri-ciri Keselamatan	26
Illustrasi Duit Syiling Tidak Sesuai Untuk Edaran Semula	
LAMPIRAN XIII : Kakis	28
LAMPIRAN XIV : Berlubang	29
LAMPIRAN XV : Kemek	30
LAMPIRAN XVI : Pecah	31
LAMPIRAN XVII : Potong	32
LAMPIRAN XVIII : Terbakar	33
LAMPIRAN XIX : Kotor	34
LAMPIRAN XX : Syiling Ganjil	35
Tindakan Terhadap Wang Kertas dan Duit Syiling Tidak Sesuai Untuk Edaran	36

pendahuluan

Seksyen 20 Akta Bank Negara Malaysia 1958 memberikan kuasa undang-undang kepada Bank Negara Malaysia untuk mengeluarkan mata wang Malaysia (wang kertas dan duit syiling). Selain memastikan bekalan mata wang yang mencukupi, Bank Negara Malaysia juga bertanggungjawab memelihara integriti dan kualiti mata wang Malaysia dalam edaran. Bagi mencapai matlamat ini, adalah penting keadaan atau kualiti mata wang Malaysia dalam edaran dijaga bagi memenuhi standard yang dikehendaki. Wang kertas dan duit syiling dalam keadaan yang baik adalah mudah diperiksa dan dipastikan ketulenannya. Memandangkan wang kertas dan duit syiling dalam edaran lama-kelamaan akan rosak, mata wang yang tidak sesuai untuk edaran semula perlu dikenal pasti dengan segera, seterusnya ditarik balik daripada edaran dan digantikan dengan wang kertas dan duit syiling baru atau yang sesuai untuk edaran semula.

kandungan

**Garis Panduan Standard
Kualiti Mata Wang Malaysia**
diterbitkan untuk menjelaskan
kriteria dan standard yang mudah
diterima pakai bagi menentukan
kualiti mata wang
dalam edaran

objektif

definisi

Mata Wang Sesuai

‘Mata Wang Sesuai’ ialah wang kertas atau duit syiling yang memenuhi kriteria dan standard kualiti untuk dikekalkan dalam edaran

Mata Wang Tidak Sesuai

‘Mata Wang Tidak Sesuai’ ialah wang kertas atau duit syiling yang mempunyai ciri-ciri yang menjadikannya tidak sesuai untuk dikekalkan dalam edaran

standard kualiti duit syiling

Wang kertas Malaysia dianggap sesuai untuk edaran semula apabila memenuhi semua kriteria berikut:

- Tulen dan bukan palsu
- Tidak berlubang, koyak, bertampal atau hilang beberapa bahagian daripadanya
- Bersih secara keseluruhannya dan tidak terlalu kotor
- Warna yang tidak luntur, terutamanya pada potret Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong
- Tidak berconteng

Duit syiling Malaysia dianggap sesuai untuk edaran semula apabila memenuhi semua kriteria berikut:

- Tulen dan bukan palsu
- Tidak kotor atau berubah warna (akibat tindak balas kimia, terbakar, kotoran atau terlalu lama dalam edaran)
- Tidak cacat (contohnya berlubang, kemek, dipotong atau hilang sebahagiannya)
- Tidak ganjil

standard kualiti wang kertas

Wang kertas Malaysia akan terus berada dalam edaran sekiranya wang kertas itu dinilai dan dianggap sesuai mengikut kriteria yang dinyatakan di dalam Garis Panduan ini. Pemeriksaan kesesuaian untuk edaran semula bagi setiap wang kertas hendaklah dilakukan secara pemeriksaan visual. Wang kertas tulen Malaysia dianggap tidak sesuai untuk edaran semula sekiranya wang kertas itu mempunyai **salah satu** daripada kriteria yang ditetapkan.

kriteria minimum menentukan kesesuaian wang kertas secara manual (visual) untuk edaran semula

Senarai Kriteria Bagi Wang Kertas Yang Tidak Sesuai Untuk Edaran Semula

No.	Ciri	Definisi	Ilustrasi	
			Lampiran	Muka Surat
1.	Kotor / Lusuh	Kekotoran yang menyeluruh atau tompokan yang terdapat dipermukaan wang kertas	I	12-15
2.	Lembik	Lipatan berlebihan yang menyebabkan kerosakan pada struktur atau tekstur wang kertas	II	16
3.	Renyuk (Pengecutan Wang Polimer)	Lipatan secara rawak yang banyak meliputi keseluruhan wang kertas yang menyebabkan keadaan visual wang kertas itu terjejas teruk (termasuk pengecutan wang polimer akibat terlalu terdedah kepada kepanasan)	III	17
4.	Conteng	Wang kertas yang mempunyai perkataan, tanda-tanda, simbol, lukisan yang dilakarkan di permukaan wang kertas dengan sengaja	IV	18
5.	Luntur Warna	Luntur warna pada sebahagian atau keseluruhan wang kertas seperti telah dibasuh atau terkena bahan kimia	V	19
6.	Koyak	Wang kertas yang terkoyak sebarang saiz atau dari mana-mana hala yang melebihi saiz 5mm pada mana-mana bahagian wang kertas	VI	20
7.	Berlubang	Wang kertas yang mempunyai sekurang-kurangnya satu lubang yang saiznya melebihi 5mm (lubang dawai kokot dan lubang jarum boleh diterima)	VII	21
8.	Ubah suai	Bahagian-bahagian wang kertas yang sama dicantum semula dengan menggunakan pita perekat atau glu	VIII	22
9.	Lipatan bucu	Lipatan bucu yang kekal dan tidak boleh dipulihkan, yang menyebabkan panjang atau lebar wang kertas tersebut berkurang melebihi 5mm	IX	23
10.	Terbakar / Dimakan anai-anai	Kerosakan yang disebabkan terbakar atau dimakan anai-anai pada mana-mana bahagian yang melebihi saiz 5mm	X	24
11.	Cantuman wang kertas	Wang kertas sama yang terpisah kepada beberapa bahagian dan hanya beberapa bahagian dicantumkan; atau beberapa bahagian daripada wang kertas yang berlainan yang dicantumkan	XI	25
12.	Hilang ciri-ciri keselamatan	Salah satu atau lebih ciri keselamatan didapati hilang atau rosak apabila diperiksa secara manual (visual)	XII	26

Duit syiling Malaysia akan terus berada dalam edaran sekiranya duit syiling tersebut dinilai dan dianggap sesuai mengikut kriteria yang dinyatakan di dalam Garis Panduan ini. Pemeriksaan kesesuaian untuk edaran semula bagi setiap duit syiling hendaklah dilakukan secara pemeriksaan visual. Duit syiling tulen Malaysia dianggap tidak sesuai untuk edaran semula sekiranya duit syiling itu mempunyai **salah satu** daripada kriteria yang ditetapkan.

kriteria minimum menentukan kesesuaian duit syiling secara manual (visual) untuk edaran semula

Senarai Kriteria Bagi Duit Syiling Yang Tidak Sesuai Untuk Edaran Semula

No.	Ciri	Definisi	Ilustrasi	
			Lampiran	Muka Surat
1.	Kakis	Sebahagian atau keseluruhan permukaan duit syiling rosak teruk atau terkakis secara kekal akibat tindak balas kimia	XIII	28
2.	Berlubang	Terdapat sekurang-kurangnya satu lubang yang ketara pada mana-mana permukaan duit syiling	XIV	29
3.	Kemek	Duit syiling yang kemek akibat ketukan, tetapi tidak relai	XV	30
4.	Pecah	Duit syiling yang pecah kepada beberapa bahagian	XVI	31
5.	Potong	Duit syiling yang dipotong dengan menggunakan objek tajam seperti pisau atau gunting	XVII	32
6.	Terbakar	Kerosakan akibat terbakar yang menyebabkan rupa duit syiling berubah dan menjadi kusam	XVIII	33
7.	Kotor	Perubahan pada warna duit syiling disebabkan haus, lusuh dan kotor, contohnya duit syiling berwarna hitam	XIX	34
8.	Syiling Ganjil	Rupa bentuk duit syiling yang ganjil berlaku semasa proses penempaan	XX	35

Penilaian

Wang Kertas Cacat / Conteng dan Duit Syiling Cacat

Wang Kertas Conteng

Wang kertas yang terdapat perkataan, tanda, simbol, lukisan dan karikatur, sama ada ditulis atau dilakarkan pada permukaan wang kertas dengan sengaja.

- Nilai penuh akan diberikan kepada wang kertas yang mempunyai sedikit contengan
- Tiada nilai akan diberikan kepada wang kertas yang mempunyai contengan ketara (iaitu terdapat tanda pada potret Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong, tulisan yang memaparkan slogan politik dan unsur keagamaan atau menggunakan wang kertas sebagai kad jemputan/pad tulis)

Wang Kertas Cacat

Nilai yang akan diberikan untuk sebarang wang kertas yang koyak, terbakar dan dimakan anai-anai bergantung kepada keadaan berikut:

- Nilai penuh akan diberikan kepada wang kertas yang melebihi dua pertiga ($\frac{2}{3}$) daripada saiz asal
- Nilai separuh akan diberikan kepada wang kertas yang melebihi setengah ($\frac{1}{2}$) tetapi kurang dua pertiga ($\frac{2}{3}$) daripada saiz asal
- Tiada nilai akan diberikan kepada wang kertas yang kurang setengah ($\frac{1}{2}$) daripada saiz asal

Duit Syiling Cacat

Nilai muka akan diberikan sekiranya duit syiling itu memenuhi syarat-syarat berikut:

- Duit syiling tulen
- Rupa bentuknya dapat dikenalpasti
- Cacat atau calar yang tidak disengajakan atau haus

ilustrasi
wang kertas
tidak sesuai
untuk edaran
semula

wang kertas tidak sesuai
lampiran I :

Kotor / Lusuh

Kekotoran yang menyeluruh
atau tompokan yang terdapat
pada permukaan wang kertas

wang kertas tidak sesuai
lampiran I :

Kotor / Lusuh

Kekotoran yang menyeluruh
atau tompokan yang terdapat
pada permukaan wang kertas

wang kertas tidak sesuai
lampiran I :

Kotor / Lusuh

Kekotoran yang menyeluruh
atau tompokan yang terdapat
pada permukaan wang kertas

wang kertas tidak sesuai
lampiran I :

Kotor / Lusuh

Kekotoran yang menyeluruh
atau tompokan yang terdapat
pada permukaan wang kertas

wang kertas tidak sesuai
lampiran II :

Lembik

Lipatan berlebihan yang menyebabkan struktur wang kertas menjadi lembik

wang kertas tidak sesuai
lampiran III :

Renyuk / Pengecutan

Lipatan secara rawak yang banyak meliputi keseluruhan wang kertas menyebabkan keadaan visual wang kertas terjejas teruk

Pengecutan wang polimer akibat terlampau terdedah kepada kepanasan

wang kertas tidak sesuai
lampiran IV :

Conteng

Tulisan / contengan pada permukaan wang kertas

wang kertas tidak sesuai
lampiran V :

Luntur Warna

Luntur warna pada wang kertas

wang kertas tidak sesuai
lampiran VI :

Koyak

Wang kertas yang terkoyak sebarang saiz atau dari mana-mana bahagian

wang kertas tidak sesuai
lampiran VII :

Berlubang

Wang kertas yang berlubang

wang kertas tidak sesuai
lampiran VIII :

Ubah Suai

Wang kertas diubah suai menggunakan pita perekat

wang kertas tidak sesuai
lampiran IX :

Lipatan Bucu

Lipatan dan garisan kekal pada wang kertas

wang kertas tidak sesuai
lampiran X :

Terbakar / Dimakan Anai-anai

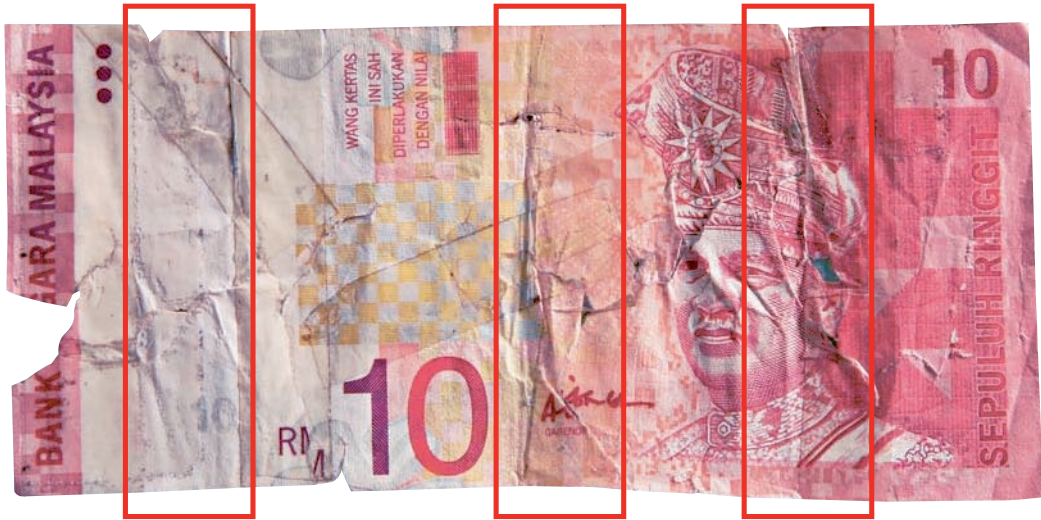
Terbakar atau dimakan anai-anai pada mana-mana bahagian atau sebarang saiz

wang kertas tidak sesuai
lampiran XI :

Cantuman Wang Kertas

Beberapa bahagian daripada dua atau lebih helai wang kertas yang berlainan tetapi dicantum semula menjadi sehelai wang kertas dengan menggunakan pita perekat

wang kertas tidak sesuai

lampiran XII:

Hilang Ciri-ciri Keselamatan

Hilang ciri-ciri keselamatan (contohnya jalur LEAD) pada wang kertas

ilustrasi duit syiling **tidak sesuai**
untuk edaran semula

duit syiling tidak sesuai
lampiran XIII:

Kakis

Sebahagian atau keseluruhan permukaan duit syiling rosak teruk
atau terkakis secara kekal akibat tindak balas bahan kimia

duit syiling tidak sesuai
lampiran XIV:

Berlubang

Terdapat sekurang-kurangnya satu lubang yang ketara pada mana-mana permukaan duit syiling

duit syiling tidak sesuai
lampiran XV:

Kemek

Duit syiling yang kemek akibat ketukan, tetapi tidak relai

duit syiling tidak sesuai
lampiran XVI:

Pecah

Duit syiling yang pecah kepada beberapa bahagian

duit syiling tidak sesuai
lampiran XVII:

Potong

Duit syiling yang dipotong dengan menggunakan objek tajam seperti pisau

duit syiling tidak sesuai
lampiran XVIII:

Terbakar

Kerosakan akibat terbakar yang menyebabkan rupa duit syiling menjadi kusam dan berubah

duit syiling tidak sesuai
lampiran XIX:

Kotor

Perubahan pada warna duit syiling disebabkan haus, lusuh dan kotor, contohnya duit syiling berwarna hitam

duit syiling tidak sesuai
lampiran XX:

Ganjil

Duit syiling yang sangat ganjil berlaku semasa proses penempaan

Tindakan Terhadap Wang Kertas Dan Duit Syiling Tidak Sesuai Untuk Edaran

Wang kertas dan duit syiling yang tidak sesuai untuk edaran semula boleh **ditukarkan** di mana-mana institusi kewangan.

Untuk maklumat lanjut, sila hubungi Bank Negara Malaysia di alamat berikut:

Jabatan Pengurusan & Operasi Matawang

Bank Negara Malaysia

Jalan Dato' Onn

50480 Kuala Lumpur

Telefon : 03-26988044 samb. 7284 / 7307 / 8252 / 8278

Faksimile : 03-26913410 / 03-26915859

Laman Web : www.bnm.gov.my

atau

BNMTELELINK

Telefon : 1-300-88-5465

Faksimile : 03-21741515 / 03-21741616

E-Mel : bnmtelelink@bnm.gov.my

atau

mana-mana Cawangan Bank Negara Malaysia di Kuala Terengganu, Pulau Pinang, Johor Bahru, Kuching dan Kota Kinabalu.

BANK NEGARA MALAYSIA
CENTRAL BANK OF MALAYSIA

